

131
W Pan

636.
Inż. Czerwiński Jan
Biała Podlaska

Oplata pocztowa uliszczona ryczałtem. -----

Zamów

WIADOMOŚCI

ZWIĄZKU

POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH I ZWIĄZKU POLSKICH CZASOPISM TECHNICZNYCH I ZAWODOWYCH

ROK VI

WARSZAWA, 17 czerwca 1930 R.

Nr. 24

STOWARZYSZENIA TECHNICZNE ZRZESZONE

Stowarzyszenie Techników Polskich w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Politechniczne we Lwowie.

Związek Polsk. Inżyn. Kolejow.

Krakowskie Tow. Techniczne.

Stow. Elektrotechn. Polskich.

Polskie Stow. Inż. i Techn. województwa Śląskiego.

Stow. Polsk. Inżynierów Górniczych i Hutniczych.

Stow. Techników w Sosnowcu.

Stow. Techników Polskich w Wilnie.

Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów w Poznaniu.

Stow. Techników w Poznaniu.

Stowarzyszenie Techników województwa Lubelskiego.

Stowarzyszenie Inżynierów

i Techników ziemi Radomskiej.

Wolyńskie Stowarzyszen. Techników w Łucku.

Związek Inżynierów Drogowych.

Stowarzyszenie Polsk. Inż. Przem. Naftowego w Boryslawiu.

Sekcja Techniczna Towarzystwa Wiedzy Wojskowej.

Stowarzyszenie Techników Polskich w Bydgoszczy.

Związek Techników Polskich w Częstochowie.

Stow. Techników Polskich w Toruniu.

Kujawskie Stowarzyszenie Techników we Włocławku.

Koło Techników w Ostrowcu.

Koło Techn. w Starachowicach.

Stow. Techników w Grudziądzu.

Stowarzyszenie Techników województwa Kieleckiego.

Stowarzyszenie Inżynierów Polaków w Ameryce.

Stowarzyszenie Techn. Okręgu Skarżysko Kamienna.

TREŚĆ:

Treść referatu z współpracy i akcji Fed. Inż. Słowiańskich w dziedzinie międzynarodowej	A-109
Treść referatu Kom. Nar. Czechosłowacji	A-112
Treść referatu Komisji V-tej	A-113
Treść referatu Kom. Polskiej — prof. dr. inż. B. Deryng	A-115
Ze Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie	A-118
Odczyt dyr. inż. J. Landau'a wygłoszony w Kole Mechaników	A-119

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ULICA CZACKIEGO 5
Konto czekowe P. K. O. 5878.

OGŁOSZENIA : 1/1 str. 140 zł., 1/8 str. 85 zł., 1/4 str. 55 zł., 1/8 str. 30 zł., 1/16 str. 18 zł.
Prenumerata za kwartał zł. 1. Cena Nr. 24 — 25 gr.

Członkowie Zrzeszonych Stowarzyszeń wpłacają ulgową prenumeratę przez swe Stowarzyszenia

Za prenumeratę dodatku Kroniki Technicznej 4 zł. kwartalnie.
Cena pojedynczego numeru 1.— zł.

STOWARZYSZENIE TECHNIKÓW POLSKICH

w Warszawie

KONTO — P. K. O. Nr. 128.

I. POSIEDZENIE TECHNICZNE.

W piątek, t. j. dnia 20 czerwca odbędzie się ostatnie w tym sezonie posiedzenie techniczne, na którym p. inż. T. Baniewicz i inż. W. Przelaskowski wygłoszą referat p. t.: „Kolej Elektryczna Warszawa—Grodzisk”: opis jej oraz znaczenie dla rozwoju miasta.

W sobotę dnia 21 czerwca r. b. odbędzie się wycieczka członków Stowarzyszenia w celu zwiedzenia Kolei Elektrycznej Warszawa—Grodzisk oraz miasta ogrodu Podkowa-Leśna. Punkt zborny: stacja kolei elektrycznej Warszawa — Grodzisk, róg Nowogrodzkiej i Marszałkowskiej, specjalny pociąg oznaczony napisem „zarezerwowany”. Wyjazd z Warszawy o godz. 16 min. 25. W celu ustalenia ścisłej liczby osób biorących udział w wycieczce, Kancelarja Stow. przyjmuje zapisy do dnia 20 czerwca r. b. włącznie.

III. DZIAŁ INFORMACYJNY

POSADY WAKUJĄCE:

- 48—Kierownik Filii Wojsk. Zakł. Zaop. Int. i Tab. w Poznaniu ogłasza konkurs na stanowisko INŻYNIERA-MECHANIKA obznajmionego z urządzeniami mechanicznymi młynów, piekarni, pralni i elektrowni w charakterze urzędnika kontraktowego. Warunki płacy według umowy. Do podania należy dołączyć: a) akta stanu cywilnego, b) dowód obywatelstwa polskiego, c) świadectwo szkolne, d) życiorys, e) zaświadczenie o spełnieniu służby czynnej w wojsku stałym.
- 50—INŻYNIER-METALURG na stanowisko kierownicze walcowni półszlachetnych metali (mosiądz i miedź) ze znajomością obróbki termicznej i glijowania sztang miedz. poszukiwany. Oferty należy składać do Kanc. Stow. Techników pod nr. 50.
- 52—Potrzebni tłumacze INŻYNIEROWIE lub TECHNICZY (języki niemiecki i francuski) z działów mechaniki, elektrotechniki, chemji, przędzalnictwa i górnictwa. Zajęcie tylko dla mieszkających w Warszawie.

POSZUKUJĄ PRACY:

- 73—Projektowanie i wykonywanie instalacji wodociągowo-kanalizacyjnych obejmę na prowincji lub w Warszawie ewent. kierownictwo robót budowlanych.
- 75—INŻYNIER-MECHANIK, specjalność maszyny rolnicze-traktory, transmisje, projekty fabryk, znajomość konstrukcji i fabrykacji, organizator, kalkulator. Zna języki: niemiecki, polski, rosyjski.
- 77—INŻYNIER-MECHANIK z 21-letnią wszechstronną praktyką biurową i warsztatową, były wieloletni ekspert „Tow. Dozoru Kotłów Parowych”, doświadczony konstruktor i kalkulator ofertowy, budowy maszyn, transporterów i wagonów, obeznan z kierownictwem warsztatów, naukową organizacją pracy i kalkulacją robocizny akordowej, poszukuje odpowiedniego stanowiska.
- 79—Sekretarjat Żeńskich Kursów Technicznych Ż. K. T. przyjmuje i poleca absolwentki Ż. K. T. na posady do biur: architektonicznych, budowlanych, drogowych, kolejowych wodnych (meljoracyjnych) i pomiarowych w charakterze pomocniczych techników do opracowywania szczegółów konstrukcyj.

Polska Bibliografia Techniczna.

- P** 1929. 658.53
B Przegł. Art. Nr. 6 (t. VIII).
T WIEŃKOWSKI STANISŁAW por. Wydadność warsztatu, a warunki pracy. 4360 sł.
- P** 1929. 621.77.672
B Przegł. Art. Nr. 6 (t. VIII).
T HOBNER BENEDYKT kpt. Wyrób sprężyn w zakładach Škody. 3800 sł. + 13 rys. + 4 tabl.
- P** 1929. 662.35
B Przegł. Art. Nr. 6 (t. VIII).
T RAKOWSKI HENRYK ppłk. inż. Zabarwienie prochów bezdymnych. 1550 sł.
- P** 1929. 355.543
B Przegł. Art. Nr. 1 (t. IX).
T POPOWICZ ANDRZEJ mjr. Jak trzeba uczyć kanoniera obsługi. 1400 słów.
- P** 1929. 355.543
B Przegł. Art. Nr. 1 (t. IX).
T KREYSER EDWARD por. Przygotowanie personelu zawiadowczego artylerji konnej. 2600 sł. + 2 rys.
- P** 1929. 623.55
B Przegł. Art. Nr. 1 (t. IX).
T SZTARK WITOLD mjr. Uwagi o dostosowaniu snopa przy przeniesieniu ognia z celu (lub dozoru) na cel. 2300 sł. + 5 rys. + 1 tabl.
- P** 1929. 623+531.5
B Przegł. Art. Nr. 1 (t. IX).
T VORBRODT WACŁAW ppłk. O mocy dział i ich wykorzystaniu pod względem balistycznym. 4840 sł. + 13 tabl.
- P** 1929. 358.1:355.536
B Przegł. Art. Nr. 2 (t. VIII).
T MYREK KAROL ppłk. Ognie artyleryjskie. 4700 sł. + 2 załączniki + 4 tabl.
- P** 1927. 355.53:623
B Przegł. Art. Nr. 9.
T VORBRODT WACŁAW ppłk. inż. Związek między taktyką — a techniką broni. (wg. Art. Rund. 1927). 540 słów.
- P** 1927. 623.557
B Przegł. Art. Nr. 9.
T DRABINSKI STEFAN ppłk. Strzelanie przeciwlotnicze. Metoda przecięć równych czasów. 640 sł. + 4 rys.
- P** 1927. 623.46+535.48+623.731+
B Przegł. Art. Nr. 9. +623.558
T MARSKI IGNACY kpt. Reflektor, jako wróg pilota. 280 sł.
- P** 1927. 623.454.5
B Przegł. Art. Nr. 9.
T KALTENBERG JERZY kpt. inż. Dymy kolorowe. 1470 sł. + 3 rys.
- P** 1927. 358.119.1+623.438.3
B Przegł. Art. Nr. 9.
T ŁUKASZEWSKI TADEUSZ kpt. Czołgi w Anglii. 490 sł.
- P** 1927. 622.558
B Przegł. Art. Nr. 10.
T DRAPIENSKI STEFAN ppułk. Wykonanie ogni zaporowych w artylerji przeciwlotniczej. 480 sł. + 5 rys.
- P** 1927. 622.558:358.116
B Przegł. Art. Nr. 10.
T VORBRODT WACŁAW ppłk. inż. Przyczynek do zagadnienia kalibru artylerji przeciwlotniczej. 210 sł.
- P** 1927. 358.111.2
B Przegł. Art. Nr. 10 i 11.
T WEBER WŁODZIMIERZ. Zdolność manewrowania baterji konnej i jej doskonalenie. 1190 sł.

Normy obliczenia wynagrodzeń inżynierów

przyjęte na rok 1929

przez

**Koło Inżynierów Doradców i Inżynierów
Rzeczoznawców,**

**przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie
(K. I. D. R.)**

**są do nabycia w Kancelarji
Stowarzyszenia Techników Polskich w Warszawie
w cenie 1 zł.**

Przesyłki pocztą załatwia się po przysłaniu znaczka pocztowego

**KOMITET BIBLIOTECZNY STOWARZYSZENIA
TECHNIKÓW W WARSZAWIE**

PRAGNIE UZUPEŁNIAĆ W DALSZYM CIĄGU SWÓJ DZIAŁ:

KATALOGÓW I CENNIKÓW

FIRM

PRZEMYSŁOWYCH I HANDELOWYCH

i w tym celu zwraca się do wszystkich PP. Członków St. Tech. i do PP. Członków instytucyj zrzeszonych, jakoteż do zakładów przemysłowych, wytwórni i kupców o łaskawe nadsyłanie wszelkich katalogów, cenników, broszur, prospektów, reklam i rysunków z każdej dziedziny przemysłu i handlu tak pochodzenia krajowego, jak i zagranicznego pod adresem:

**STOWARZYSZ. TECHNIKÓW W WARSZAWIE,
KOMITET BIBLIOTECZNY, DZIAŁ KATALOGÓW
WARSZAWA, UL. CZACKIEGO 3-5.**

**WSZYSTKIE PISMA SĄ PROSZONE O PRZEDRUK TEGO
W E Z W A N I A**

- P** 1927. 355.736+614.835+614.84
B Przegł. Art. Nr. 7.
T RAKOWSKI H. inż. ppłk. Pożar
- składu amunicyjnego w Lake Denmark, a wybuchy magazynów prochowych w Polsce. 420 sł.
- P** 1927. 355.543:358.111
B Przegł. Art. Nr. 7, 8 i 9.
T ŚMIECHOWSKI WACŁAW kpt. Wyszko-
- lenie artylerji francuskiej. 3150 sł.
- P** 1927. 355.543.11:358.111
B Przegł. Art. Nr. 7.
T WEBER WŁODZIMIERZ mjr. Ja-
- zda zaprzęgami w terenie trudnym. 800 sł.
- P** 1927. 623.435.6+623.435.7
B Przegł. Art. Nr. 7 i 8.
T JAKOWSKI KAZIMIERZ ppułk. inż. Oporo-
- powrotniki dział francuskich w świetle doświadczeń wojny 1914—1918 r. 1500 sł.
- P** 1927. 623.452+662.35
B Przegł. Art. Nr. 7.
T BALACZYNSKI JERZY inż. chem. O roli
- lepkości roztworów pirokselinowych przy fabrykacji prochu. 700 słów.
- P** 1927. 355.53:358.111
B Przegł. Art. Nr. 8.
T STAWIŃSKI JERZY kpt. S. G. Zapatrywania
- sowiek na strategiczne użycie artylerji. 350 sł.
- P** 1927. 355.832:358.111
B Przegł. Art. Nr. 8.
T WEBER WŁODZIMIERZ mjr. U-
- prząd artyleryjska. 540 sł.
- P** 1927. 623.48:620.193.1
B Przegł. Art. Nr. 8.
T BOGUSKI J. J. prof. O badaniu
- smarów zabezpieczających od rdzy. 350 sł.
- P** 1929. 606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T NORWERTH EDGAR. Architek-
- tura wystawowa. 1200 sł. + 156 rys.
- P** 1929. 606.4(438):728.1
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T Wystawa mieszkaniowa w War-
- szawie. 280 sł. + 1 rys.
- P** 1929. 72.01
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T SYRKUS S. II Międzynarodowy
- Kongres Architektury Nowoczesnej. 450 sł.
- P** 1929. 745.52
B Architekt i Bud. Nr. 11—12.
T JANKOWSKA-ORYŃZYNA. Tka-
- niny dekoracyjne. 800 sł.
- P** 1929. 621.7:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T ŚLAWSKI R. arch. Poznań. Pawi-
- lon Ciężkiego Przemysłu na terenie D. 1 rys.
- P** 1929. 725.945
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T WITIG EDWARD Warszawa.
- Pomnik lotnika przed Pawilonem Rządowym na Powszechnej Wystawie
- Krajowej w Poznaniu. 1 rys.
- P** 1929. 354.725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T ŚLAWSKI ROGER arch. Poznań. Pałac
- Rządowy na Powszechniej Wystawie Krajowej w Poznaniu od strony
- dziedzica. Teren B. 1 rys.
- P** 1929. 66:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T ŚLAWSKI ROGER arch. Poznań.
- Fragment dziedzica Hali Centralnej na terenie A. Paw. przemysłu
- chemicznego i graficznego. 1 rys.
- P** 1929. 354.83:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T JASTRZĘBSKI WŁAD. arch. War-
- szawa. Pawilon Ministerstwa Reform Rolnych na terenie E. 3 rys.
- P** 1929. 729.5:73
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T MISZEWSKI ANTONI (Warszawa).
- Płaskorzeźby w Sali Honorowej Wojsk Polskich w Pałacu Rządowym na
- Powszechniej Wystawie Krajowej w Poznaniu. 2 rys.
- P** 1929. 725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T ŚLAWSKI ROGER arch. Poznań.
- Widok na dziedzic Hali Centralnej. Pawilony: elektrotechniczny
- chemiczny, graficzny i papierniczy. Teren A. 1 rys.

„TECHNIK”

Dwutygodnik poświęcony sprawom
górnictwa, hutnictwa,
przemysłu i budownictwa.

Redakcja i Administracja: Katowice, Ligonja 30. II p.
tel. 30-90 P. K. O. Nr. 305.249.

Prenumerata roczna zł. 12.—, półroczna zł. 6.—, kwartalna zł.3.—

Numer pojedynczy 50 groszy.

KATALOG

KSIAŻEK, CZASOPISM
I ODDZIELNYCH
BROSZUR z DZIEDZINY

„POLSKIEJ TECHNIKI”

WYDANYCH OD ROKU 1918 DO 31 GRUDNIA 1928

UKAZAŁ SIĘ
Z DRUKU NAKŁADEM
Z W I A Z K U
POLSK. ZRZESZ.
TECHNICZNYCH.

OD REDAKCJI.

Pragnąc poinformować ogół Czytelników Redakcja „Wiadomości” podaje z okazji Kongresu w dniu 20 i 21 czerwca w Pradze Federacji Inżynierów Słowiańskich treść referatów zgłoszonych, a to z uwagi na ciekawe informacje i wnioski w nich wyrażone.

Treść referatu

o współpracy i akcji Fed. Inż. Słowiańskich w dziedzinie międzynarodowej, przedstawione przez Stowarzyszenie Inżynierów i Architektów Jugosłowiańskich na zjazd w Pradze 1930 roku.

Po zreferowaniu sprawy wzajemnych stosunków Stowarzyszeń poszczególnych Federacji za ubiegły okres, przedstawiciele Federacji Inż. i Arch. Jugosłowiańskich w osobnym referacie zdają sprawę z poruczonego im zadania reprezentowania F. I. S.-a na wszechświatowym zjeździe inżynierów w Tokio w 1929 r. Określając prace, charakter i znaczenie tego Kongresu, sprawozdawcy nazywają go najważniejszym zjazdem międzynarodowym, jaki się odbył w ciągu ostatnich 10 lat, a to ze względu na swój skład o skali wszechświatowej, oraz z uwagi na poziom i zakres obrad, które nie ograniczały się tylko do zagadnień techniki, ale wykazały, że właśnie inżynierowie stali się nosicielami nowych idei i kultury duchowej, twórcami nowej cywilizacji i pionierami zasady, iż konieczną jest wszechświatowa współpraca poszczególnych stanów i klas społecznych. Świat bowiem inżynierski pierwszy dał przykład, jak organizować wolne zjazdy w skali wszechświatowej i tworzyć stowarzyszenia i organizacje, obejmujące całą kulę ziemską. Kongres w Tokio był jakby pochodem triumfalnym obu półkuli ziemskich, kongresem lotnym, gdyż członkowie Kongresu z Europy złączywszy się ze swoimi kolegami z Ameryki w Stanach Zjednoczonych mieli możliwość w ciągu długiej podróży do Japonii dokonać przeglądu najważniejszych kreacyj technicznych, zbadać stan nauki i sztuki inżynierskiej w krajach, które im przejeżdżać wypadało. Jednym z najdonioślejszych faktów Kongresu była zgodna współpraca dwóch antagonistów politycznych i ekonomicznych Stanów Zjednoczonych i Japonii, tworząca pomost zgody między „Wschodem” i Zachodem”. Świadomość wszechświatowej wagi tej współpracy ożywiła wszystkich uczestników Kongresu, którego zasługą jest właśnie, iż zdołał on wynaleźć wspólny cel i język, jakim dla świata cywilizowanego jest sztuka inżynierska, czyli technika. Jego Ekselencja baron Furuieri, prezes Unji Inżynierów Japońskich t. zw. „R o g a k a i”, w swej powitalnej mowie wyraził się w sposób następujący o sztuce inżynierskiej:

„W zaraniu rozwoju naszej produkcji, naśladowaliśmy, a nawet całkowicie przyswajaliśmy naszemu krajowi sztukę inżynierów krajów zachodnich. Roślina ta puściła u nas korzenie i z czasem b. dobrze się zaklimatyzowała. Obecny stan jej rozwoju i wzrostu dał nam sposobność do urządzenia tego Kongresu Wszechświatowego inżynierów w Tokio”.

Te skromne, a niepozbowione usprawiedliwionej dumy narodowej słowa żywo odzwierciadlają stan techniki w współczesnej Japonji, gdzie „ta przesadzona roślina” najlepiej jest pielęgnowana i rozkwita ku pomyślności swego kraju i narodu i całej ludzkości.

Przedmiotem obrad Kongresu były wszystkie dziedziny działalności ludzkiej, naukowej i stosowanej. Przeczytano i przedyskutowano przeszło 800 referatów, nadesłanych z 26 poszczególnych krajów, bądź przez rządy, bądź też przez instytucje naukowe lub ekonomiczne. Można z całą pewnością twierdzić, iż dotychczas żaden kongres ani konferencja wszechświatowa nie posiadały tyle materiałów, takiej objętości, tak bogatej treści i tak doniosłej wagi.

Najbardziej jednak wydatną cechą tego Kongresu była okoliczność, iż zarówno nadesłane referaty, jak i tok obrad nie tyczyły się jedynie przemysłu i gospodarstwa, ale i innych dziedzin działalności ludzkiej. duchowej i materialnej, co świadczy o tem, iż świat inżynierski coraz bardziej uświadamia sobie należną mu rolę przewodnika we wszystkich sprawach publicznych i prywatnych, charakteru państwowego, socjalnego i ogólnoludzkiego, oraz ciężką odpowiedzialność prowadzenia cywilizacji drogą prostą ku wyżynom postępu. Na Kongresie pracowało 12 komisyj:

I Komisja. Sprawy ogólne techniczne oraz mniejszej wagi.

II Komisja. Sprawy naukowe w zastosowaniu do techniki, maszyny precyzyjne i narzędzia; aeronautyka.

III Komisja. Konstrukcje i architektura.

IV Komisja. Roboty publiczne.

V Komisja. Kolejnictwo i środki transportu.

VI Komisja. Komunikacja, poczty, telefony i telegrafy.

VII Komisja. Energetyka, oświetlenie elektryczne.

VIII Komisja. Maszyny chłodnicze i włókiennicze, automaty.

IX Komisja. Budowa statków oraz inżynierja morska.

X Komisja. Przemysł chemiczny, paliwo ciekłe i stałe.

XI Komisja. Górnictwo i hutnictwo.

XII Komisja. Naukowa organizacja pracy.

Poza kwestjami natury czysto fachowej zajmował się również Kongres sprawą Wszechświatowej Organizacji Inżynierów. Sprawa ta powstała w 1921 r. podczas wizyty grupy inżynierów amerykańskich w Anglii i Francji; była dyskutowana na Kongresie Międzynarodowym Naukowej Organizacji Pracy w 1924 r. w Pradze, gdzie był przyjęty szkic programu; ostateczne decyzje miały zapasć na Kongresie w Filadelfji w 1926 r. Wreszcie wobec jego opóźnienia zadecydowano Pierwszy Wszechświatowy Zjazd Inżynierów w Tokio w 1929 roku, gdzie sprawę tę na porządek dzienny obrad postawiła Federacja Czechosłowacka.

Projekt czeski, opierając się na zasadach dążenia do powszechnego podziału surowców, należytego udziału świata technicznego

w sprawach państwowych, w rozstrzygnięciu problemów socjalnych, ekonomicznych i ustroju państwowego, — stawiał, jako zadania Federacji Wszechświatowej, ustalenie: :

1) danych życiowych i przemysłowych dla prawodawstwa wyrównawczego w sprawach emigracji, taryf celnych i długów międzynarodowych,

2) kosztów przemysłowych i socjalnych wojny, rozłożenia długów ostatniej wojny między pracowników umysłowych i przemysłowych, oraz sposobu zmniejszenia świadczeń na wojsko i marynarkę,

3) metod skutecznej walki z bezrobociem, spowodowanym, bądź warunkami konjunktury handlowej, bądź też ogólnym postętem technicznym skutkiem użycia tańszej energii, ulepszonych maszyn i narzędzi, zastosowania wydatniejszych procesów i metod, oraz nowych materiałów i surowców.

Projekt podkreślał również specjalne zadania Federacji::

- I. Ułożenie kodeksu etycznego dla inżynierów.
- II. Współpraca w szkolnictwie technicznym, i wzajemna wymiana inżynierów i uczniów.
- III. Współpraca w wymianie praw autorskich, książek, czasopism i artykułów.
- IV. Współpraca w rozstrzygnięciu zagadnień naukowych i praktycznych z dziedziny fachu inżynierskiego — w poszukiwaniach, odkryciach i ich zastosowaniu.
- V. Współpraca w ulepszaniu patentów i ich wymianie.
- VI. Standaryzacja znaków międzynarodowych.
- VII. Współpraca w uproszczeniu produkcji, transporcie, taryfach i stosunkach międzynarodowych.

Program ostateczny miał być wypracowany przez Komitet przygotowawczy, złożony z wydatnych inżynierów, wybranych podczas Kongresu w Japonii.

Projekt ten, poparty przez delegację Jugosłowiańską, w imieniu własnym i Federacji Inżynierów Słowiańskich, uzupełniony jeszcze kilkoma punktami przez delegację Jugosłowiańską, uzyskał większość wśród członków I Komisji i został zgodnie z regulaminem Kongresu odesłany do Komitetu Rezolucyj wraz z następującym projektem rezolucji:

1. „Kongres Wszechświatowy Inżynierów w Tokio z 1929 r. po wysłuchaniu sprawozdania P. Szpaczka z Czechosłowacji i wywodów P. R. M. Awramowicza z Jugosławii przyjął do wiadomości odnośne propozycje, uznając tę kwestję, jako ogólnie ważną i pożyteczną”.

2. „Obecne Prezydium Kongresu jest upoważnione do zbadania propozycji i wynikłej nad nią dyskusji, aby przygotować na przyszły Kongres Wszechświatowy sprawozdanie z ostatecznymi wnioskami w tej sprawie”.

Rezolucja ta jednak nie utrzymała się na Komitecie Rezolucyj i na jego wniosek Kongres uchwalił następującą:

Rezolucję Nr. 1:

„Postanowiono prosić delegacje poszczególnych Narodów do zbadania propozycji, aby zdefiniować opinię poszczególnych krajów, czy jest wskazana praca nad stworzeniem

Unji Wszecchświatowej Inżynierów, oraz czy jest pożądanym poddać tę sprawę obradom następnego Kongresu Wszecchświatowego Inżynierów”.

Jakkolwiek propozycja ta upadła, to jednak otrzymała ona należne jej miejsce w porządku obrad przyszłego Kongresu.

Pozatem Komisja na wniosek delegacji Jugosłowiańskiej, przyjęła rezolucję zjazdu F. I. S. z r. 1928 w Sofji, w prawie Pokoju, Ligi Narodów i Paktu Kellog'a, ale i tu Komitet Rezolucji, pod wpływem delegacji niektórych państw, odrzucił tę rezolucję. Przyjęto natomiast jeszcze 3 rezolucje: w sprawie irygacji i drenów, w sprawie konstrukcji hydrostatycznych, oraz dziękczynną dla gospodarza — Japonji.

Następny zjazd ma się odbyć w 1933 r. w Chicago.

Uczestnicy Kongresu mieli sposobność być świadkami egzaminu, jaki przed całym światem cywilizowanym zdała Japonja. I zdała go celująco.

W zakończeniu swego sprawozdania Federacja Jugosłowiańska wyraża nadzieję, iż to pierwsze wystąpienie F. I. S. A. na forum międzynarodowym, spowoduje bardziej ścisłe i bliższe stosunki pomiędzy członkami Federacji Inżynierów Słowiańskich.

Treść referatu

Komitetu Narodowego Czechosłowackiego F. I. S. A. na V zjazd plenarny w Pradze w 1930 r.

Zawiera dane o stanie robót w sprawie normalizacji w Czechach..

Wciągu ubiegłego okresu administracyjnego F. I. S. A. przyjęto i ustalono szereg nowych norm czechosłowackich technicznych, a mianowicie:

1° W sprawie blach kotłowych ustalenie norm miało ważne znaczenie ekonomiczne, ponieważ budownictwo kotłów w Czechosłowacji niema rygorów prawnych i jest pozostawione całkowicie na odpowiedzialność dobrej woli producentów, którzy właśnie z uwagi na konkurencję krajową i zagraniczną domagali się normalizacji. Aby sprostać wymogom rynków zagranicznych, normy czechosłowackie blach kotłowych zostały uzgodnioine z normami międzynarodowemi (I. S. A.).

2° Normalizacja łańcuchów i bloków, których wymiary i forma były b. różne, ujednostajniła typy, z uwagi na eksport, określając dopuszczalne obciążenie i wytrzymałość na rozciąganie p g dokonanych dł świadczeń.

3° W normalizacji rur lanych udało się połączyć modele dla rur wodnych i gazowych, przez co ilość ich z 7854 spadła do 1336, co uprościło program fabrykacji o 83% i zmniejszyło kosztą poszczególniej instalacji o 4½ miliona cz. koron.

4° specjalnie pożądanem było wydanie norm, dotyczących się konstrukcji żelaznych nadziemnych, gdyż obowiązujące w Czechosłowacji dawne austriackie normy były przestarzałe; nowe obecnie ustalone są dostateczne dla stosowania obecnie w praktyce.

5° Opracowane instrukcje co do dźwigów mają na celu nie tylko zwiększenie bezpieczeństwa, ale i przyszyły rozwój tego przemysłu, gdyż dotyczą budowy, próby obsługi, utrzymania oraz inspekcji dźwigów.

6° W normalizacji metali nieżelazistych ustalono wymiary prętów, blach i drutu, miedzianych, mosiężnych i glinowych, wraz z dopuszczalną tolerancją.

7° Normalizacja przemysłu samochodowego dotyczyła głównie pneumatyków i części zamiennych. Osiągnięto zamiast 142 typów pneumatyków 34, co daje oszczędność w składnicach o 30%, w konsumpcji 7.5 milionów, a w kapitale uwieczonym po składach 5 milionów kor. czeskich. Ideą przewodnią normalizacji części wymiennych była myśl, żeby każdy posiadacz samochodu mógł je w razie potrzeby wymienić po drodze bez uciekania się do składów poszczególnych fabryk.

8° Zakończono normalizację rur stalowych przez ograniczenie programu produkcji, przy uwzględnieniu norm międzynarodowych.

9° W elektrotechnice unormalizowano: silniki asynchronne, transformatory, aparaty radiowe, lampy elektryczne etc. Normy te opracowywano już od 1920 r., obecnie wyszły one w 5 częściach, z których pierwsza dotyczy jednostek elektrycznych i klauzul co do planów i projektów; znakowania punktów odbioru, systemu i siły natężenia; druga — maszyn elektrycznych; trzecia — aparatów; czwarta — przewodników, a piąta dotyczy oświetlenia elektrycznego.

Normy wyżej wymienione uchwalone były na kongresie narodowym w Pradze w końcu ubiegłego roku, z udziałem przedstawicieli ministerstw technicznych, samorządów, szkół technicznych, organizacji przemysłowych i zawodowych, ciał naukowych oraz instytutów doświadczalnych, co wydatnie świadczy o znaczeniu, jakie sprawie normalizacji przypisuje społeczeństwo czechosłowackie.

Treść referatu

Komisji V-tej na Kongres Federacji Inżynierów Słowiańskich w Pradze w 1930 r.

Sprawozdanie to, opracowane przez Federację Inżynierów Rosyjskich w Paryżu, w treści swej zawiera rozumowaną odpowiedź na pytanie, czy program rządu sowieckiego t. zw. „pięciolecia” ekonomicznego może być wykonany przy terażniejszym stanie Rosji Sowieckiej.

1° co do stopnia opracowania technicznego programu, 2° co do posiadania należytego personelu technicznego i 3° i niezbędnych środków materialnych.

Na wstępie Komisja zastrzeża się, iż referat swój opracowywała z całą bezstronnością i lojalnością i w metodach swej pracy pomijała wszystko, co dawałoby możność pomawiania jej o brak obiektywności, ograniczając się do porównywania faktów i wstrzymując się od wyciągania ostatecznych wniosków, nawet wtedy, gdy były one oczy-

wiste, i od sugerowania konkluzji na podstawie zjawisk, następujących po sobie z niestychną szybkością.

Następnie wyjaśniwszy swe zadanie szematycznego przedstawienia kwestji w płaszczyźnie możliwości, bez poruszenia celowości „programu pięcioletniego”, Komisja określa, co on właściwie stanowi: a więc w ciągu lat 5-ciu 1928—1933 winna Rosja Sowiecka pod względem ekonomicznym osiągnąć poziomu krajów kapitalistycznych, a nawet go przekroczyć, co właśnie ma stanowić triumf socjalistycznego systemu ekonomicznego, a co nie jest osiągalne dla krajów najbardziej wysoko stojących pod względem technicznym. Program ten w ogólności ma światu sugerować przekonanie, iż w 1933 r. (a nawet w 1931 r.) organizm ekonomiczny Rosji Sowieckiej ma być bardziej rozwinięty i nieskończenie lepszy od Stanów Zjednoczonych P. A.

Jest rzeczą charakterystyczną, iż „osobista” odpowiedzialność, za ewentualne załamanie się programu „piatilatki”, Rząd Sowiecki całkowicie składa na przedstawicieli techniki.

Sprawozdanie przytacza dalej kilka najważniejszych punktów programu, a to dla zobrazowania jego rozmiarów:

A) w dziale **paliwa**: wydobywanie węgla z 35 milionów тонн ma wzrosnąć do 75 milionów, t. j. w 2,12 raza, przy konieczności wykończenia 30 rozpoczętych szybów, przebudowie 40 istniejących i pobudowania 40 nowych;

B) w dziale **metalurgji i konstrukcji maszyn**: produkcja winna się podnieść przez pobudowanie 25 wysokich pieców, powiększenia produkcji kotłów z 114 tys. m. kw. na 300 tys. m. kw. motorów Diesel'a z 70 tys. K. M. na 202 tys. K. M. rocznie. Konstrukcja turbin ma wzrosnąć 10 razy, a produkcja traktorów ma osiągnąć 100.000 sztuk rocznie;

C) w dziale **transportu**: rząd sowiecki porzucił zamiar zelektryfikowania wszystkich linii kolejowych; i proponuje powiększyć przewożenie taboru (pół miliona wagonów) 17.000.000 тонн na 400.000.000 тонн rocznie przez wprowadzenie automatycznego przyczepiania wozów.

D) w dziale **przemysłu leśnego**: program przewiduje 36 milionów ha wyrębu, co powiększyć ma produkcję 20 razy, a wywóz $3\frac{1}{2}$ razy w stosunku do sezonu 1927—1928 r.

F) w dziale **maszyn, obrabiarek, wagonów i statków**: produkcja ma przekroczyć kwotę 350 milionów dolarów;

F) w dziale **rolnictwa**: 6 milionów gospodarstw włościańskich, zatrudniających 25 milionów, ma być z kolektywizowane; za pomocą 170 tysięcy traktorów i innych maszyn rolniczych wartości około 350 milionów dolarów; ma być podwojony urodzaj dotychczasowy; meljoracje mają objąć 2 miliony ha; produkcja bawełny się podwoi a przemysłu rolnego wzrośnie trzykrotnie, przez co zastosowanie elektryczności w rolnictwie wzrośnie trzykrotnie.

Wyżej wymieniony program uznała jednak Komisja za niewykonalny w okresie lat pięciu, a to z następujących powodów:

1° opracowanie techniczne tak olbrzymiej rozbudowy przemysłu w Rosji Sowieckiej nie tylko nie jest ukończone, ale nawet w niektórych działach nie rozpoczęte;

2° program, wymagający znacznego zwiększenia sił technicznych nie da się osiągnąć; przyrost niezbędnych 25 tysięcy inżynierów w ciągu 5 lat nie da się osiągnąć; wzrost może osiągnąć najwyżej do 10.000 inżynierów i to z uwzględnieniem skrócenia studjów, a więc i jakości personelu. Tak samo rzecz się ma z technikami i wykwalifikowanymi robotnikami;

3° ogólna kwota kapitału niezbędnego na tak znaczne inwestycje dosięga od **38 i pół miljarda dolarów do 43 miliardów**. Sum tych dostarczyć mają: budżet państwowy — 52%, oszczędność na robociźnie — 11%, pożyczki — 8%, dochody przedsiębiorstw — 22%, różne dochody — 7%.

W zakończeniu swego sprawozdania Komisja wyraża zdanie, iż regeneracja ekonomiczna Rosji jest możliwa, lecz nie w tak krótkim czasie, oraz w warunkach bytu, gdy prawo do życia, do pracy i do wyboru jej warunków będą zagwarantowane przez prawa ustroju społecznego jednakowego dla wszystkich, bez różnicy poglądów politycznych, religijnych, bez względu na urodzenie i stan społeczny mieszkańców.

Treść referatu

o sytuacji inżyniera i jego roli w przedsiębiorstwach publicznych i prywatnych jak również w życiu społecznym państw Słowiańskich.

zgłoszonego przez p. prof. dr. inż. B. Derynga na V Zjazd FIS a.

Uchwały IV Zjazdu FIS'a powzięte w Poznaniu w roku 1929, miały na celu zwrócić uwagę na specjalną odpowiedzialną rolę inżyniera w polityce gospodarczej Narodów Słowiańskich, jako czynnika łączącego w sobie zarówno ścisłą wiedzę organizacyjną i wykonawczą, a jednocześnie, jako obywatela odpowiedzialnego za niezależność polityczną i gospodarczą swego narodu, stojącego z tego tytułu w pierwszym szeregu szermierzy walczących o te ideały.

Ze hasła postawione na poprzednich Zjazdach, były trafne i aktualne, najlepszym dowodem, jest to, że wnioski, jakie delegacja polska miała zaszczyt przedłożyć, na zeszlórocznym Zjeździe, będące niejako ujęciem i streszczeniem poglądów wypowiedzianych na poprzednich Zjazdach przez przedstawicieli różnych Narodów Słowiańskich, zostały jednogłośnie i z aplauzem przez Wysokie Zebranie przyjęte — zarówno odnośnie postulatów zasadniczych, że się tak wyrażę sub specie aeternitatis, jak też pod względem żmudnych codziennych prac wykonawczych, odnoszących się do różnych dziedzin współpracy inżynierów na polu organizacyjnym, naukowym, społecznym oraz wychowawczo-szkolnym. Ponadto poruszaliśmy kwestję konieczności współpracy na tle ekonomicznym, uwzględniając ten moment słabiej, z uwagi, że sprawa ta zdawała się dla wszystkich obecnych jako należąca do programu dalszego, stanowiącego nadbudowę po przepro-

wadzeniu koordynacji prac organizacyjnych, naukowych i szkolnych wysuniętych jako najistotniejszą część programu bliższego, że tak powiemy małego programu FIS'a, z którego miałyby się w przyszłości rozwinąć wielki program FIS'a, tyżący się już również spraw techniczno-ekonomicznych.

Odnosnie do programu bliższego, czyli małego, przedstawiam panom prace wykonane:

a) **pod względem organizacyjnym** przedstawiam ustawodawstwo techniczne, obowiązujące w Polsce, a zawarte w przedłożonym komplecie naszego ustawodawstwa państwowego wydanym w języku francuskim przez Polską Komisję Kodyfikacyjną, a tem samem przy stosowaną do wymogów współpracy międzynarodowej;

b) **pod względem naukowym** przedstawiam panom spis istniejących w Polsce Instytutów Badawczych, zestawiony na podstawie oficjalnych informacji, otrzymanych przez Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych; posiadamy zatem w Polsce następujące Instytuty Badawcze, których istnienie i charakter umożliwiałby prowadzenie prac również w kierunkach o jakich była mowa na zeszłorocznym Zjeździe FIS'a:

1. Stacja Geologiczna w Boryslawiu,
2. Chemiczny Instytut Badawczy w Warszawie,
3. Instytut Badawczy przy Politechnice Lwowskiej we Lwowie,
4. Instytut Badawczy przy Politechnice Warszawskiej w Warszawie,
5. Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie,
6. Centralne Biuro Hydrograficzne w Warszawie,
7. Główny Urząd Miar w Warszawie.

Powyższy spis nie obejmuje różnych Instytucyj Naukowych, w których są prowadzone pewne prace badawcze, ale których ogólny charakter nie podpada, w ściślejszem tego słowa znaczeniu, pod pojęcie Instytutu Badawczego.

Prosimy o zakomunikowanie Zebraniu jakimi Instytutami Badawczymi rozporządzają inne Państwa i Narody reprezentowane na Zjeździe. Sądę, że będzie rzeczą konieczną przygotowanie Zjazdu przedstawicieli wszystkich powyższych Instytutów Naukowo-Badawczych Narodów tu reprezentowanych, by ustalić nie tylko wzajemną wymianę intelektualną i wspólny program najbardziej nam wspólnie dogodny, lecz przede wszystkim, by zastanowić się nad koniecznością i możliwością skoncentrowania w niektórych Instytutach, dla wszystkich Narodów wspólnie niektórych wspólnych zagadnień (więc takich zagadnień, jak niektóre zagadnienia fizyki i chemii technicznej, metalurgiczne, włókiennicze, surowców, surogatów, zużytkowania odpadków, transportowe, geologiczne, energetyczne), oraz by wskazać jakie to pałace zagadnienia (np. z dziedziny polityki morskiej, polityki kolonialnej, spraw wychodźstwa, polityki energetycznej obrotu uszlachetniającego, spraw wynalazków, radjotechniki, lotnictwa, ustawodawstwa technicznego i przepisów technicznych, spraw z dziedziny standaryzacji i normalizacji), są poniekąd niedoceniane w stosunku do rzeczywistych potrzeb i musiałyby być może wspólnym wysiłkiem i wspólnym kosztem badane, z ogólniejszego punktu widze-

nia, dotyczącego zainteresowań wszystkich krajów słowiańskich w nieistniejących jeszcze dziś naukowych Ogólno-Słowiańskich Instytutach, które należałoby może do życia powołać.

c) **pod względem wychowawczo-szkolnym** przedstawiam panom jako wynik zabiegów uzyskanych przez Związek Polskich Zrzeszeń Technicznych następującą oficjalną informację, którą mamy zaszczyt Wysokiemu Zebraniu przedstawić:

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w piśmie skierowanem dnia 25 stycznia 1930 r. Nr. IV. SW-10829/29 do Zarządu Związku Polskich Zrzeszeń Technicznych w Warszawie w sprawie postulatów Federacji Inżynierów Słowiańskich komunikuje:

„Ministerstwo wyraża gotowość realizacji postulatów, wysuniętych przez IV Kongres Federacji Inżynierów Słowiańskich w Poznaniu i przewiduje, iż przy wymianie profesorów z zagranicą da się uwzględnić również tych, którzy pracują w dziedzinie nauk technicznych (Politechniki, Akademia Górnicza i t. p.).

„Celem bezpośredniego nawiązania stosunków z polską młodzieżą akademicką, studującą w uczelniach technicznych, powinna młodzież akademicka krajów słowiańskich zwrócić się bezpośrednio do organizacyj studenckich, istniejących na terenie Politechniki Warszawskiej i Lwowskiej oraz na terenie Akademii Górniczej w Krakowie. Na studia do Polski mogą przyjeżdżać jako stypendyści Rządu Polskiego, młodzi pracownicy naukowcy (absolwenci, inżynierowie etc.) w dziedzinie techniki, których kandydaatury będą przedstawione Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w przepisany dla kandydatów do stypendjów Polski — sposób.

„Ministerstwo stwierdza, że wymiana praktyk w zakładach przemysłowych oraz odbywanie wycieczek do krajów słowiańskich znajdują poparcie Ministerstwa i jego życzliwą opiekę”.

Również odnośnie spraw związanych z działalnością FIS'a w dziedzinie wychowawczo-szkolnej proszę o zakomunikowanie, jakie wyniki osiągnęły w tym względzie inne delegacje.

W celu nie przewlekania obrad, dla skoncentrowania uwagi nad zagadnieniem najważniejszym, tyczącem się wielkiego programu FIS'a, które będę miał zaszczyt panom poniżej pokrótce przedstawić proponuję wybór trzech Komisyj:

1. Organizacyjno-Prawnej,
2. Instytutów Badawczych,
3. Szkolnictwa Zawodowego,

któreby przyjęły do wiadomości materiały, przedstawione przez poszczególne Narodowe Związki, któreby rozpatrzyły zgłoszone wnioski w tych sprawach i przeprowadziły dyskusję szczegółową, wreszcie przygotowały generalne wnioski z krótkim umotywowaniem ich na plenarne posiedzenie.

Być może, że będzie rzeczą pożyteczną dla realizacji mających się uchwalić wniosków, stworzenie trzech stałych i permanentnych Podkomisyj, któreby pracowały stale w poszczególnych państwach słowiańskich nad realizacją uchwał obecnego Zjazdu. Członkowie

tych podkomisji utrzymywałyby dla dobra sprawy stały i nieustający kontakt między sobą.

W ten sposób po założeniu sprawozdania prac wykonanych na skutek uchwał tamtegorocznych, mam zaszczyt poruszyć zagadnienie p. t.:

„Zadanie inżyniera w Krajach Słowiańskich na tle światowego kryzysu gospodarczego”.

Należy rozważyć, czyby nie było wskazaniem, zwołać Zjazd przedstawicieli Związków Narodowych i Kół Gospodarczych oraz ekonomistów, w celu rozpatrzenia przyczyn obecnego kryzysu gospodarczego i zastanowienia się nad możliwością wyszukania wspólnych dróg postępowania i wzajemnej pomocy.

Ze Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie.

Doroczne Walne zebranie odbyło się dn. 9.V. b r.

Przewodniczył kol. Szczygieł przy udziale kol.kol. Łopacińskiego i Świdzińskiego jako asesorów, oraz kol. Laskowskiego jako sekretarza.

Po dyskusji nad porządkiem dziennym przyjęto 10 kandydatów, poczem odczytano sprawozdanie Rady Stowarzyszenia z działalności za rok 1929 i uczczono pamięć zmarłych członków Stowarzyszenia. Z kolei odczytano i dyskutowano bilans ogólny, na dzień 1.I. 1930 r., i sprawozdania poszczególnych komisji. Komisja Szkolna odbyła w roku sprawozdawczym 26 posiedzeń.

Szkoła Zawodowa Doksztalająca, pod kierownictwem inż. Kubilusa, posiada wydziały: mechaniczny, elektrotechniczny i budowlany. Przyjęto na początku roku szkolnego 226 uczni; ukończyło szkołę 15 uczni, personel nauczycielski składa się z 23 osób.

Kursy Kierowców Samochodowych ukończyło w r. 1929 — 329 słuchaczy. Wyremontowano 74 wozy. Bilans zamyka się sumą 42.595,90 zł.

Rada Naukowo-Techniczna w r. 1929 odbyła 24 posiedzenia.

Biblioteka S. T. P. posiada 399 tomów i prenumeruje 13 czasopism naukowych i literackich.

Po odczytaniu sprawozdania Komisji Rewizyjnej Zebranie udzieliło absolutorjum Radzie Stowarzyszenia, oraz uchwaliło preliminarz budżetowy.

Składka członkowska została uchwalona w wysokości 4 zł. miesięcznie.

Przeprowadzone wybory dały wynik następujący:

I. Rada Główna Stowarzyszenia:

Prezes — inż. Władysław Hajdukiewicz, Vice-Prezes — inż. Henryk Jenz, II Vice-Prezes — Michał Dudo, Sekretarz — inż. Franciszek Szczygieł, Skarbnik — inż. Franciszek Walicki, Członkowie — inż. Juljusz Glatman, inż. Stefan Siła-Nowicki, inż. Ignacy Olszewski, Gospodarz Klubu — inż. Benedykt Dzenajewicz.

II. Komisja Szkolna:

Przewodniczący — inż. Bolesław Domański, Vice-Przewodn. — inż. Latkowski, Sekretarz — inż. Bejnarowicz, Członkowie — inż. Kiewlicz, inż. Kubilus, inż. Janowicz, inż. Łaskiewicz, inż. Przesiecki, inż. Rauba, inż. Szczygieł, inż. Świdziński.

III. Rada Naukowo-Techniczna:

Przegówniczący — inż. J. Łukaszewicz, Sekretarz — inż. Kiełczewski, Członkowie R. N. T. — inż. Glatman, inż. Hajdukiewicz, inż. Jenz, inż. Olszewski, inż. Siła-Nowicki.

IV. Komisja Rewizyjna:

Przewodniczący — inż. Łopaciński, Członkowie: — inż. Jastrzębski i inż. Kiewlicz.

V. Komisja Biblioteczna:

Przewodniczący — inż. Dudo, Członkowie: — inż. Pac-Pomarnacki i p. Wróblewski.

W wolnych wnioskach zwrócono uwagę zarządu na nowopowstałe „Polskie Towarzystwo Techn.” i polecono mu zebranie niezbędnych informacji celem zajęcia odpowiedniego stanowiska względem tego Towarzystwa.

Odczyt, wygłoszony dnia 3. IV. 1930 r. w Kole Mechaników¹⁾.

Treścią odczytu, wygłoszonego przez p. dyr. inż. Józefa Landaua była charakterystyka konstrukcji, sposobu działania i zastosowania akumulatorów Ruths'a i objaśnienie w jaki sposób urządzenie to wpływa na obniżenie kosztów inwestycyjnych i fabrykacji oraz na polepszenie gospodarki cieplnej.

Na wstępie odczytu prelegent dokładniej zajął się charakterem i skutkami wahań w zapotrzebowaniu pary, a następnie przeszedł do akumulatora Ruths'a, który jest środkiem usuwającym szkodliwy wpływ wahań, przyczem zwrócił uwagę na różnicę między rozchodem pary odpowiadającym wydajności danej kotłowni, a rzeczywistym zapotrzebowaniem, koniecznym do prowadzenia nieskrępowanej fabrykacji.

¹⁾ Odczyt ten ukaże się w „Przeglądzie Technicznym”.

Przy objaśnieniu konstrukcji akumulatora podkreślone zostało znaczenie rury rozdzielczej i rur podnośniczych, które mają na celu uzyskanie jednego poziomu temperatury w całym akumulatorze.

Objaśniając sposób działania akumulatora Ruths'a, prelegent zwrócił uwagę na całkowicie automatyczne działanie tego urządzenia i objaśnił zasadę działania odpowiednich zaworów.

Wobec ustawiania akumulatorów poza budynkami, na miejscu otwartem, rozpatrzone zostało zagadnienie strat wskutek ochłodzenia i stwierdzone, że nie odgrywają one żadnej roli w porównaniu z całkowitą ilością zakumulowanego ciepła.

Przy omawianiu przykładów, t. zn. już wykonanych instalacji Ruthsa i projektów takich urządzeń wykazane zostały następujące korzyści: oszczędność w powierzchni ogrzewalnej, obniżenie kosztów obsługi, utrzymania stanu urządzeń, kosztów oprocentowania kapitału inwestycyjnego i amortyzacji.

Wśród omówionych przykładów znajdowały się instalacje w cukrowniach, fabrykach celulozy, wyrobów włókienniczych, hutach żelaznych i kopalniach; na przykładach tych można było stwierdzić jak wielostronne są możliwości działania instalacji Ruths'a w zakładach przemysłowych.

Zastosowanie akumulatora Ruths'a w elektrowniach miejskich i kolejowych w połączeniu z rozwojem i charakterystyką turbin zasilanych parą z akumulatorów Ruths'a zostało omówione w odczycie wygłoszonym w Stow. Elektryków w Warszawie, dnia 4 czerwca 1930 r. ²⁾.

²⁾ Odczyt ten ukaże się w „Przeglądzie Elektrotechnicznym”

P 1929. 354.42:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T PUTERMAN JULJAN arch. i MISHZEWSKI ANTONI (Warszawa). Pawilon Ministerstwa Poczty i Telegrafów na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. 1 rys.

P 1929. 661.1:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T GOLINSKI JAN i ŁAGOWSKI HENRYK arch. (Warszawa). Pawilon Związku Hut Szklanych. 1 rys.

P 1929. 66:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T SYRKUS HELENA i SYRKUS S. Warszawa. Stoisko Chorzowa w Pawilonie Naw. Szt. 1 rys.

P 1929. 66:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T SYRKUS SZYMON Warszawa. Pawilon Państwowej Fabryki Nawozów Sztucznych na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. 6 rys.

P 1929. 666.94:725.29:606.4
B Archkt. i Bud. Nr. 11—12.
T LACHERT B. i SZANOJCA J. arch. Warszawa. Pawilon Przemysłu Cementowego na Powszechnej Wystawie Krajowej. 9 rys.

P 1929. 331.4:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T HRYNIEWICZ-PIOTROWSKA ANATOLJA arch. Pawilon Pracy Kobiet na terenie C. 2 rys.

P 1929. 691.4:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T MIECZKOWSKI M. arch. Pawilon ceramiki budowlanej. 1 rys.

P 1929. 725.823.6+725.893
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T MÜLLER JERZY arch. Poznań. Stadion sportowy i pawilon dancin-gowy na terenie E. Powszechnej Wy-stawy Krajowej w Poznaniu. 2 rys.

P 1929. 687:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T PNIEWSKI BOHDAN arch. War-szawa. Pawilon firmy Bogusław Her-se na terenie C. 10 rys.

P 1929. 664.1:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T CYBICHOWSKI STEFAN arch. (Warszawa). Pawilon cukrownictwa na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Teren E. 1 rys.

P 1929. 621.7:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T SIENICKI STEFAN arch. (War-szawa). Stoisko w pawilonie Ciężkiego Przemysłu na terenie A. Powsz. Wyst. Kraj. 1 rys.

P 1929. 677:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T ŁĘCZYCCY MIECZYSLAW i JÓ-ZEF (Łódź). Stoisko w pawilonie włókienniczym na P. W. K. 2 rys.

P 1929. 676:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T STANKIEWICZ HENRYK i NO-WAK BOHDAN arch. (Warszawa). Fragment pawilonu papierniczego na PWR w Poznaniu. 2 rys.

P 1929. 66:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T Stoisko w pawilonie chemicznym na PWK. w Poznaniu. 1 rys.

P 1929. 662.3:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T BUSTATOWSKI TADEUSZ i KA-SPRYCKI T. (Warszawa). Stoisko Państw. Wytw. Prochu „Zagożdżon”. 1 rys.

P 1929. 07.01:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T GRONOWSKI TADEUSZ (War-szawa). Pawilon Prasowy na Pow-szechnej Wystawie Krajowej w Po-znaniu. 2 rys.

P 1929. 07.01:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T PRAZMOWSKA JADWIGA (War-szawa). Stoisko „Bluszczu” w paw. „Prasy”. 1 rys.

P 1929. 354.84:725.29:606.4
B Arch. i Bud. Nr. 11—12.
T GOLINSKI JAN arch., WĄSO-WICZ WACŁAW, KRYNSKI KAROL, GOLINSKI JAN i DUCHOWSKI CZESŁAW, ZARUBA JAN. Wykresy plastyczne w stoisku Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej. 8 rys.

OD REDAKCJI.

Warunki ekonomiczne zmuszają nas często do odmówienia sobie zakupu bieżących dzieł fachowych, a nawet prenumeraty większej ilości czasopism technicznych i w ten sposób jesteśmy często odcięci od możliwości śledzenia rozwoju myśli technicznej w kraju i zagranicą.

Pragnąc zaradzić temu brakowi, przystępujemy do Wydawania przy „Wiadomościach“ dodatku

„K r o n i k a T e c h n i c z n a“.

Dodatek Powyższy obejmuje treść ciekawych zagadnień poruszonych w piśmiennictwie fachowym krajowym i zagranicznym.

Każdy z Kolegów może zostać współpracownikiem. Przyjęte przez Komisję Redakcyjną artykuły będą honorowane.

Prosimy kolegów o przysłanie do Redakcji życzeń i informacji, jakie dziedziny ich interesują.

Kronika Techniczna wychodzi od kwietnia r. b.

Nr. 1 został dołączony jako okazowy do Nr. 16 — 17 i przesłany do wszystkich członków.

Następne numery będą dołączone do Wiadomości tylko tym członkom, którzy opłacą dodatkową prenumeratę Zł. 4.—za III-ci kwartał do dnia 10 lipca r. b. do P. K. O. na konto Nr. 5878.

CENY OGŁOSZEŃ

Ogłoszenia są zamieszczane przed tekstem i za tekstem, wyłączając 1-ą i 2-ą stronę okładki.

Ceny wynoszą w złotych

		1 raz	2 razy	3 razy	6 razy	12 razy
za	$\frac{1}{1}$ str.	140	270	390	750	1400
"	$\frac{1}{2}$ "	85	170	250	480	930
"	$\frac{1}{4}$ "	55	100	150	290	570
"	$\frac{1}{8}$ "	30	60	88	172	335
"	$\frac{1}{16}$ "	18	34	50	83	105

Ogłoszenia na trzeciej stronie okładki 25% drożej, na ostatniej stronie okładki 50% drożej. Specjalnie zamawiane miejsca 20% drożej

Za papier specjalnego koloru zwykłej grubości dolicza się 25% za papier grubszy pocztówkowy dolicza się 150%.

Ceny powyższe obowiązują do czasu ogłoszenia zmian w „Wiadomościach”.

Wymiar jednej strony wynosi 155×170 mm „Wiadomości” wychodzą we wtorki co tydzień.

Zgłaszanie ogłoszeń winno być conajmniej na tydzień przed terminem wyjścia.

DEKLARACJA

Ja, niżej podpisany (nazwisko lub firma)

zamawiam niniejszem ogłoszenie w „Wiadomościach Z. P. Z. T. na następujących warunkach:

- 1) Format ogłoszenia
- 2) Razy
- 3) Czas powtarzania
- 4) Miejsce, w którym pożądanе jest umieszczenie ogłoszenia
- 5) Ilość klisz do ogłoszenia
- 6) Cena zł.
- 7) Specjalne uwagi:

Podpis

Do Redakcji

**„WIADOMOŚCI ZWIĄZKU
POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH“**

WARSZAWA
ul. Czackiego 3/5

V-TY KONGRES FIS'a

(FEDERACJI INŻYNIERÓW SŁOWIAŃSKICH)

**ODBĘDZIE SIĘ W DNIACH
20 i 21 czerwca r. b.
W PRADZE CZESKIEJ.**

PATENTY na wynalazki

**Rejestracja wzorów i znaków towarowych
w kraju i zagranicą.**

**Skargi i obrony we wszystkich instancjach
Urzędu Patentowego.**

I. MYSZCZYŃSKI

**INŻYNIER PRZYSIĘGŁY RZECZNIK PATENTOWY
WARSZAWA. UL. HOŻA 50, TEL. 259-10**

KLASYFIKACJA DZIESIĘTNA

OPIS SYSTEMU I SKRÓCONE TABLICE

**Do nabycia w Kancelarii Stow. Techników Polskich
w Warszawie.**

WYSZEDŁ Z DRUKU
SPIS CZŁONKÓW
Stowarzyszeń Technicznych
należących do
ZWIĄZKU
POLSKICH ZRZESZEŃ TECHNICZNYCH

Członkowie Zrzeszonych Towarz.

NABYC MOGĄ
W KANCELARJI ZWIĄZKU

W CENIE 10 ZŁ.

ZA PRZESYŁKĘ DOLICZA SIĘ 1.— ZŁ.

CENA KSIĘGARNI 25 ZŁ.